

**Керівні принципи Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) для
транснаціональних компаній
Процедура у разі порушення Керівних принципів ОЕСР**

I. ВСТУП

Дана процедура була розроблена на основі Процедур запровадження *Керівних принципів ОЕСР для транснаціональних компаній*, Процедурних керівних принципів для Національних контактних пунктів ОЕСР і коментарів до вищевказаних Керівних принципів, що становлять додаток до Декларації про міжнародні інвестиції і транснаціональні компанії, яку польський уряд зобов'язався дотримуватися від 25 травня 2011 року в рамках зобов'язань, що слідують із членства в ОЕСР.

1. Терміни та скорочення

Керівні принципи ОЕСР для транснаціональних компаній (Керівні принципи ОЕСР) – це рекомендації у рамках стандартів відповідального ведення бізнесу для транснаціональних компаній. Для компаній, які мають свій головний офіс на території однієї з країн, що підписали Керівні принципи ОЕСР, їх дотримання є обов'язкове всюди, де вони ведуть свою діяльність.

Національний контактний пункт ОЕСР (НКП) – створений урядом країни, яка зобов'язалася дотримуватися Керівних принципів ОЕСР. Його мета полягає в тому, щоб запроваджувати Керівні принципи ОЕСР і розглядати повідомлення, які стосуються транснаціональних компаній, що порушують Керівні принципи ОЕСР.

Повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР/повідомлення – означають інформацію, що надається потерпілою стороною або іншим суб'єктом, що з нею пов'язаний, у зв'язку з діяльністю транснаціональної компанії або суб'єкта, що з нею пов'язаний.

Справа / спірне питання – предмет повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР.

2. Мета

Мета даної процедури полягає у визначенні способу дій НКП у разі одержання повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР транснаціональною компанією, її філіями або іншою компанією, що співпрацює з таким суб'єктом, напр., в ланцюгу поставок. Згідно з Керівними принципами ОЕСР у такій ситуації **основним завданням НКП є надання допомоги сторонам у вирішенні спірного питання.**

Процедура визначає:

- коли НКП приймає рішення про прийняття справи,
- як проходить детальний розгляд справи,
- принципи публікування результатів проваджень для окремих справ.

3. Етапи і тривалість процесу

Провадження включає в себе 3 етапи:

1. Етап I: від моменту отримання повідомлення до моменту підготовки попередньої оцінки і прийняття рішення про надання сторонам допомоги (приблизно 3 місяці);
2. Етап II: прийняття справи та допомога сторонам у вирішенні спірного питання, в тому числі в рамках процесу посередництва;
3. Етап III: закриття процедури, розробка і оприлюднення кінцевого звіту.

Загальна тривалість цих етапів не повинна перевищувати 12 місяців.

В обґрунтованих випадках допускається можливість продовження тривалості провадження. У ситуації, якщо процес був продовжений з причин, не залежних від НКП, пункт повинен повідомити про це сторони. Передбачається, однак, що сторони надаватимуть необхідну інформацію, щоб не викликати додаткових затримок. НКП буде докладати всіх зусиль, щоб після завершення провадження контролювати подальший хід справи, зокрема, виконання угоди, укладеної сторонами.

4. Хто може подати повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР

Повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР, відповідно до їх умов, можуть бути подані будь-якою "зацікавленою стороною". "Зацікавлена сторона" може бути спільнотою або її членом, групою працівників або особами, які індивідуально постраждали від дій компанії, профспілок, громадських організацій і т.д. Повідомник не повинен бути одночасно потерпілим, але повинен довести свій зв'язок із справою, напр., передбачення у місії або меті організації підтримки справ цього типу. Повідомник також повинен залишатися із потерпілим у настільки тісному контакті, щоб бути в змозі надати НКП детальну інформацію, напр., про наявну ситуацію.

5. Чого може стосуватися повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР

Повідомлення може бути подане в разі недотримання транснаціональною компанією одного або більше принципів, описаних в Керівних принципах ОЕСР. Повідомник повинен детально вказати, які принципи, викладені в Керівних принципах ОЕСР, були порушені, на його думку, а також описати і задокументувати ситуацію. Рішення НКП в кожному конкретному випадку буде ґрунтуватися на поданій інформації та доказах. НКП може також відмовитися від справ, які є тривіальними за своєю природою або направлені проти компанії, а не на вирішення спірного питання.

Компанія, якої стосується повідомлення, повинна, як правило, мати головний офіс в одній з країн, які взяли на себе зобов'язання дотримуватися Керівних принципів ОЕСР. В іншому випадку, НКП може спробувати вести діалог, але переговори і результат провадження будуть залежати виключно від доброї волі компанії, щодо якої було подане повідомлення про порушення Керівних принципів. За відсутності бажання співпраці зі сторони такої компанії НКП може тільки направити їй свої рекомендації.

6. Яким чином здійснюється тлумачення положень Керівних принципів ОЕСР

У будь-який момент розгляду справи, якщо НКП вирішить, що положення Керівних принципів ОЕСР не є однозначними, слід подбати про отримання тлумачення. У зв'язку з цим НКП:

- 1) аналізує подібні справи, що ведуться НКП в інших країнах, з метою отримання інформації про поточну практику в цьому питанні;
- 2) по мірі необхідності зв'язується із цими НКП для підтвердження способу розуміння положень;
- 3) в разі подальших сумнівів подає запит на тлумачення Інвестиційному комітету ОЕСР. У ситуації, коли необхідно уточнити спосіб розуміння Керівних принципів ОЕСР, інформація про це розміщується на сторінці НКП та у підсумковій заяві у даній справі.

7. Принципи дотримання прозорості процесу і конфіденційності вразливої для сторін інформації

Основні критерії діяльності НКП: видимість, доступність, прозорість і відповідальність. Ці принципи покликані сприяти підтримці прозорості процедур. Це, в першу чергу, означає забезпечення передачі повної інформації сторонам справи. Винятки з цього правила допускаються тільки тоді, коли це сприяє досягненню сторонами угоди і в кожному окремому випадку обґрунтоване у документації справи.

У той же час НКП у своїй діяльності приділяє особливу увагу:

- захисту конфіденційності ділової інформації та інших даних, а також інтересів сторін, яких стосується ситуація;
- збереженню повної конфіденційності переговорів, зокрема, в процесі посередництва.

Крім того, НКП, який функціонує у Польщі, передбачає, що персональні дані потерпілих можуть бути включені в документи, які надаються для загального ознайомлення, виключно у випадку письмової згоди таких осіб.

8. Принципи документування справи

Всі документи, пов'язані із здійснюваним провадженням, зберігаються у папці справи, зокрема це:

- 1) листування, що стосується справи і ведеться зі сторонами, експертами та установами, які беруть участь у розгляді справи;
- 2) примітки, складені після всіх зустрічей, проведених у зв'язку з розглядом справи.

Виняток з цього правила становить документація, пов'язана з процесом посередництва. Їхній перебіг є повністю конфіденційний. Єдиним документом, який формується, є угода або

узгоджений сторонами підсумок переговорів. Угода або підсумок переговорів публікуються НКП як елемент підсумкової заяви.

Підсумок роботи по кожній зі справ складається з двох документів: попередньої оцінки і підсумкової заяви.

II. ПРОЦЕДУРА

ЕТАП I: ВІД ОТРИМАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ДО МОМЕНТУ ПІДГОТОВКИ ПОПЕРЕДНЬОЇ ОЦІНКИ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО НАДАННЯ СТОРОНАМ ПІДТРИМКИ

Протягом 10 днів з моменту отримання повідомлення НКП:

- підтверджує його отримання компанії-заявнику.
- відправляє копію повідомлення компанії, якої воно стосується, разом з проханням про надання попередньої відповіді,
- по мірі необхідності повідомляє НКП в інших країнах про отримання повідомлення, якщо їх стосується справа з огляду на місцезнаходження материнської компанії або місце ведення діяльності.

Після цього НКП розпочинає **попередній аналіз справи**, який охоплює перевірку:

- чи дана справа пов'язана із процесом запровадження Керівних принципів ОЕСР,
- чи справа є важливою і обґрунтованою,
- чи є зв'язок між діяльністю компанії і справою,
- чи в даній ситуації можливі альтернативні шляхи провадження (арбітраж, апеляційні механізми, судові процедури і т.д.)
- чи можливе здійснення провадження – у випадку, якщо провадження у цій же справі здійснюється в іншому органі,
- чи мали вже місце подібні справи і як закінчилися процедури їх розгляду,
- чи залучені НКП мали можливість внести свій внесок у запровадження нових кращих практик в сфері відповідального ведення діяльності.

НКП організовує **окремі зустрічі із кожною зі сторін**, в ході яких:

- окреслює можливості, що виникають в результаті співпраці з НКП, хід процесів і відповідає на будь-які питання, пов'язані з цим,
- під час розмови з повідомником уточнює зміст повідомлення і з'ясовує можливі сумніви,
- під час розмови з представниками компанії висловлює свою позицію щодо попередньої відповіді компанії та з'ясовує можливі сумніви.

НКП може звернутися у письмовій формі, на будь-якій стадії розгляду, до сторін із проханням надати додаткові роз'яснення. Потім НКП приймає рішення про прийняття або відхилення справи та готує у письмовій формі **попередню оцінку**.

Попередня оцінка повинна містити, зокрема:

- якщо справа була прийнята до розгляду – **назви сторін** (у протилежному випадку вони не будуть вказуватися),
- **предмет повідомлення**, в тому числі посилання на положення Керівних принципів ОЕСР, яких він стосується,
- **короткий виклад дій**, які були вжиті НКП з моменту отримання повідомлення,
- **рішення** про прийняття або відхилення справи з обґрунтуванням,
- пояснення у ситуації, якщо частина або вся справа виходить за рамки положень Керівних принципів ОЕСР, має тривіальний характер або направлена проти компанії, а не на вирішення спірного питання,
- пояснення, що прийняття справи для подальшого розгляду не означає підтвердження НКП порушення Керівних принципів ОЕСР,
- **окреслення наступних етапів провадження**.

Прийняття справи НКП означає, що він приймає її до подальшого розгляду, але не означає підтвердження НКП порушення Керівних принципів ОЕСР.

Відхилення справи означає, що справа не має достатнього обґрунтування або документації, які б забезпечували можливість її подальшого провадження. Також можуть бути відхилені справи, що виходять за межі положень Керівних принципів ОЕСР, є тривіальними за своєю природою або направлені проти компанії, а не на вирішення спірного питання.

Після підготовки попередня оцінка надсилається сторонам з проханням представити можливі зауваження протягом 10 робочих днів з моменту отримання документа. НКП приймає рішення про врахування зауважень. Попередня оцінка в остаточному варіанті надсилається сторонам і

публікується на веб-сайті НКП. Якщо про справу повідомляється НКП в іншій країні, йому повинна бути надіслана найважливіша інформація, що міститься у попередній оцінці. Також існує можливість **відкликання справи**. Це відбувається, коли сторони досягли угоди, перш ніж була завершена попередня оцінка, і поінформували про це НКП. У такому випадку справа вважається закритою, а зміст угоди розкривається лише тоді, коли сторони домовляться про це.

ЕТАП II: ПРИЙНЯТТЯ СПРАВИ І ДОПОМОГА СТОРОНАМ У СПІРНИХ ПИТАННЯХ

Після прийняття справи НКП докладе всіх зусиль для досягнення взаємоприйнятної для сторін угоди.

На другому етапі провадження НКП, зокрема, може:

- вести консультації у справі з органами державного управління, представниками ділових кіл, профспілковими організаціями, громадськими організаціями, експертами,
- вести консультації у справі з НКП, що функціонують у країнах, яких стосується спір,
- звертатися із запитом до Інвестиційного комітету в разі виникнення сумнівів щодо тлумачення Керівних принципів ОЕСР в даній ситуації.

НКП пропонує сторонам можливість спільних обговорень або посередництва.

Посередництво має характер переговорів, які ведуться незалежною особою - посередником, який може бути одночасно як представником НКП, так і зовнішнім посередником. У будь-якому випадку, НКП залишається нейтральним. Посередництво для обох сторін є добровільним. Сторони повинні розуміти, що таке посередництво, яким чином воно відбуватиметься, і що від нього очікується. Перебіг посередництва - за винятком досягнутої угоди або узгодженого підсумку - залишається повністю конфіденційним.

Під час підготовки і проведення посередництва НКП може користуватися послугами зовнішніх експертів. Проте, в кожному окремому випадку вони будуть зобов'язані дотримуватися конфіденційності інформації, що стосується справи.

Сторони, приступаючи до посередництва, повинні забезпечити участь осіб, як будуть у змозі виконувати підготовлену угоду.

Крім того:

- **якщо сторони відмовляються від участі у посередництві**, НКП вказує про це у підсумковій заяві, із зазначенням причини такого рішення,
- **якщо посередництво не проводитиметься або не призведе до взаємоприйнятної угоди**, НКП самостійно вивчатиме справу,
- **сторони можуть прийняти рішення про процедуру посередництва самостійно, без співпраці з НКП.**

Розпочинаючи процес посередництва НКП:

- проводить і підтримує зустрічі зі сторонами - як індивідуальні, так і двосторонні - дбаючи про забезпечення ефективного обміну інформацією, довіри і конфіденційності,
- у ситуації, якщо НКП співпрацює з посередником, він визначає з ним і зі сторонами принципи співпраці,
- забезпечує згоду сторін на участь конкретного посередника,
- зобов'язує посередника визначити принципи співпраці зі сторонами,
- отримує зворотню інформацію про хід процесу, принаймні один раз на місяць.

Процес посередництва може включати в себе наступні етапи:

- **індивідуальні зустрічі зі сторонами** - підготовка процесу посередництва, з'ясування сумнівів, пояснення принципів і перебігу посередництва, відповіді на питання сторін,
- **зустрічі / двосторонні зустрічі** - в ході зустрічей буде передбачений час для кожної зі сторін на представлення своєї позиції і докладне роз'яснення спірних питань та інших питань, піднятих в ході обговорення, зустріч може завершитися угодою або визначенням рамок проведення подальшого діалогу,
- **угода** - в кінці процесу сторони готують угоду.

Докладний порядок і графік посередництва визначається посередником за згодою сторін.

НКП може надавати підтримку в підготовці угоди, якщо сторони про це домовляться. Якщо вони вирішать, що не хочуть публікувати повний текст угоди, в підсумковій заяві буде поданий її підсумок.

Якщо посередництво не проводитиметься або не призведе до взаємоприйнятної угоди, НКП самостійно вивчатиме справу, Метою можливого подальшого аналізу є з'ясування, чи було повідомлення про порушення Керівних принципів ОЕСР обґрунтованим.

В рамках вивчення та оцінки ситуації НКП:

- готує план дій і повідомляє обидві сторони про кроки, які необхідно прийняти, а якщо ці положення зазнають наступних змін - також про зміни,
- виконує заплановані дії, в тому числі консультується з органами влади, установами, експертами, якщо вони можуть внести істотний внесок в розгляд справи,
- НКП може прийняти рішення про проведення ознайомчої поїздки у місце виникнення спірної ситуації.

НКП представить зібраний матеріал і свої висновки обом сторонам, разом з інформацією, чи, на його думку, Керівні принципи ОЕСР були порушені.

Фаза III: ЗАКРИТТЯ ПРОЦЕДУРИ, ПІДГОТОВКА І ПУБЛІКАЦІЯ ПІДСУМКОВОЇ ЗАЯВИ.
підсумкова заява повинна містити, зокрема:

- **опис справи** із зазначенням положень Керівних принципів ОЕСР, порушення яких зазначено,
- **визначення сторін** справи, а саме повідомника, компанії, якої стосується повідомлення, та потенційних потерпілих,
- **короткий виклад дій**, які були виконані НКП у зв'язку зі справою, включаючи інформацію про можливі тлумачення Керівних принципів ОЕСР,
- якщо проводилось – **підсумок результатів посередництва** або **зміст укладеної угоди сторін**,
- якщо проводились – **результати вивчення і оцінки ситуації НКП**, що містять, зокрема, визначення, чи порушила компанія Керівні принципи ОЕСР і в якій мірі,
- обґрунтування і пояснення аргументів кожного висновку оцінки,
- подробиці звинувачень, що вважаються тривіальними або направлені проти компанії, а в зв'язку із цим не підлягають процесу посередництва чи вивчення, і при цьому не виключені на стадії попередньої оцінки,
- якщо це виправдано – **рекомендації для компанії**, що стосуються заходів, які дозволять у майбутньому уникнути порушення Керівних принципів ОЕСР,
- визначення **дати**, на яку обом сторонам буде запропоновано надати інформацію про **стан виконання** укладеної **угоди** та організаційні зміни, пов'язані із нею,
- якщо в ході своєї роботи над справою НКП виявить застосування **компанією належної практики** в області дотримання Керівних принципів ОЕСР – **опис** таких практик.

Проект заяви буде направлений сторонам, які матимуть право представляти свої зауваження протягом 15 робочих днів з моменту отримання документа. Рішення про врахування зауважень сторін приймає НКП.

Остаточний варіант заяви надсилається сторонам і публікується на веб-сайті НКП. Якщо це можливо, НКП забезпечує переклад підсумкової заяви разом з можливою додатковою інформацією, що міститься у попередній оцінці, на англійську мову, з тим щоб забезпечити публікацію документа на веб-сайті ОЕСР.

Підсумкова заява не носить характеру вироку і не передбачає можливості посилання на неї. Єдиною санкцією, пов'язаною з нею, може бути публікація на веб-сайтах інформації про порушення Керівних принципів ОЕСР або невирішення спірного питання.

ПОДАЛЬШІ ДІЇ

За можливості і готовності сторін до співпраці НКП буде моніторити досягнення угоди.

У підсумковій заяві вказується термін, протягом якого сторони повинні передати НКП першу інформацію про прогрес у досягненні угоди та про організаційні зміни, пов'язані з вдосконаленням процедур компанії, направлених на уникнення порушення Керівних принципів ОЕСР в майбутньому.

НКП контактує з компаніями для моніторингу прогресу не рідше одного разу на шість місяців. У момент отримання інформації про досягнення повного або достатнього для сторін порозуміння, НКП розробляє і публікує на своєму веб-сайті інформацію з даного питання, яка включає:

- опис справи, її сторони та період, в якому вона розглядалася,
- суть досягнутої угоди,
- інформацію про заходи, вжиті сторонами для їхньої реалізації,
- інформацію про додаткові зміни в процедурах компанії, направлених на уникнення порушень Керівних принципів ОЕСР в майбутньому,

- у випадку, коли реалізація угоди проходить інакше, ніж очікувалося, але сторони погоджуються прийняти таке положення справ - пояснення цієї ситуації.

НКП, наскільки це можливо, забезпечує переклад описаної вище інформації на англійську мову і публікує його на веб-сайтах, на яких раніше були опубліковані попередня оцінка або підсумкова заява.